

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Rautkallion toimintayksikkö

Opetuslautakunta 14.9.2015

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvolähtökohdat	2
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	2
2.2.1	Kasvattajuus	2
2.2.2	Lapsikäsitys.....	3
3	Lasten osallisuus toiminnassa	4
4	Yhteistyö perheiden kanssa.....	5
5	Työ lasten parissa	6
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	6
5.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri	6
5.3	Hoitopäivän kulku ja lapsen opastaminen omatoimisuuteen	7
5.4	Lasten leikki	8
5.5	Oppimistoimintojen järjestäminen	9
5.6	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	10
5.6.1	Kasvun ja oppimisen tuki	10
5.6.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus	11
5.7	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	13
5.8	Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Vantaalla	14
5.8.1	Esiopetuksen järjestäminen	15
5.8.2	6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen	15
5.8.3	Perhepäivähoidon järjestäminen	16
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	17
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö	17
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	17
7.2	Hyvinvointityö ja oppilashuolto.....	18
7.3	Varhaiskasvatuksen viestintä.....	19

1 Johdanto

Rautkallion varhaiskasvatuksen toimintayksikköön kuuluvat Rautkallion päiväkoti, Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti ja perhepäivähoitajia.

Rautkallion päiväkoti sijaitsee Havukosken alueella, Koivukylän juna-aseman läheisyydessä. Lähiympäristössä on pääosin 1970-luvulla rakennettuja kerrostaloja. Päiväkodissa on neljä lapsiryhmää. Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti sijaitsee Päiväkummun alueella. Päiväkummun ja Rekolan alueilla on omakoti- ja rivitaloasuntoja. Perhepäivähoitajat hoitavat lapsia omissa kodeissaan Havukosken, Rekolan ja Päiväkummun alueilla. Lapsiryhmässä on enintään neljä lasta, joiden iät vaihtelevat. Pikku-Laurista ja perhepäivähoidosta lapset siirtyvät johonkin päiväkotiin viimeistään esiopetusikäisinä.

Toimintamme perustuu avoimeen, rakentavaan ja luottamukselliseen yhteistyöhön perheiden kanssa. Asiakaspalaute ja arviointi ovat tärkeitä toimintamme kehittämisessä. Vantaalaisessa varhaiskasvatuksessa on myös muita vaihtoehtoja lapsiperheille, muiden muassa varhaiskasvatuksen kerho, avoin päiväkoti, hoitoapupalvelu, asukaspuistotoiminta ja esiopetus.

Vantaan varhaiskasvatuksessa kehittämistyö on jo pitkään järjestetty painopistetyöskentelyn avulla. Tässä työskentelytavassa päätetään muutamaksi vuodeksi kerrallaan koko varhaiskasvatuksen läpäisevä kehittämisteema. Teemassa koko varhaiskasvatus sitoutuu yhdessä samoihin tavoitteisiin. Liikunnan kehittäminen oli painopistetyöskentelyn aiheena vuosina 2006-2007. Kielen kehitykseen keskityimme vuosina 2007-2010. Seuraavana olivat vuorossa ympäristö ja luonto vuosina 2010-2012. Syksystä 2014 alkaen painopisteenä on ollut leikki.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Vantaan varhaiskasvatuksen visio v.2020:

”VANTAALLA VEKARA VIIHTYY JA VAIKUTTAA”. Vantaa varhaiskasvatus on edelläkävijä lasten hyvinvoinnin, oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana.

Vantaan kaupungin yhteiset arvot innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys ohjaavat toimintaamme. Olemme sitoutuneet toiminnallamme edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävä kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa. Kohtelemme kaikkia oikeudenmukaisesti ottaen huomioon mahdollisuuksien mukaan lasten ja perheiden yksilöllisiä tarpeita.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajuus

Pidämme tärkeänä kiinnittää huomiota omaan tapaamme toimia lasten kasvattajina päivähoidossa. Oman työn pohtiminen ja arviointi auttavat meitä toimimaan ammatillisesti ja eettisesti oikein. Meille on tärkeää lasten leikin, lapsuuden, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen vaaliminen ja arvostaminen.

Tehtävämme on luoda lämmin ja välittävä suhde ryhmän jokaiseen lapseen, olemalla aikuinen, jonka lähelle on helppo tulla. Lasta kuuntelemalla ja havainnoimalla tunnistamme ja huomioimme lasten yksilöllisiä tarpeita. Kiinnitämme huomiota myönteisen, turvallisen, lämpimän ja kannustavan ilmapiirin toteutumiseen

vuorovaikutuksessa lasten, vanhempien ja päivähoidon kasvattajien välillä. Vuorovaikutuksemme on avointa, rehellistä, toista huomioivaa ja kunnioittavaa.

Pidämme tärkeänä luottamukselliseen suhteen luomista lasten ja heidän vanhempiensa kanssa. Kerromme lapsen hoitopäivästä ja kuulemme lapsen kotiasioista. Kun lapsi oppii luottamaan päivähoidon hoitajaan, hän rohkenee näyttää tunteitaan, mielipiteitään ja rohkaistuu osallistumaan päivän toimintoihin ja leikkiin toisten lasten kanssa.

Kasvattajina olemme oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja suvaitsevaisia sekä asetamme lapsille turvalliset rajat. Siten luomme lapselle hyvät leikkimisolosuhteet. Toiminnan suunnittelussa huomioimme lasten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita. Arvioimme säännöllisesti lasten kehitystä sekä omaa toimintaamme.

Kaikki perheet ja lapset ovat erilaisia. Yhdessä toisiltamme oppien ja erilaisuutta kunnioittaen rakennamme lapsille turvallisen kasvuympäristön. Suunnitelmallisella ja tavoitteellisella toiminnalla tarjoamme lapsille kehitystason mukaista haasteellista toimintaa. Tuemme lasten luovuutta ja oman persoonallisuuden kehittymistä sekä kannustamme heitä oma-aloitteisuuteen. Toimintamme tarkoitus on edistää jokaisen lapsen hyvinvointia.

2.2.2 Lapsikäsitys

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen, oman taustansa omaava persoona, jolla on omia erityisiä tarpeita ja toiveita. Pidämme erilaisuutta työyhteisön ja lapsiryhmien vahvuutena ja rikkautena. Arvostamme jokaista lasta yksilönä huomioimalla hänen vahvuutensa ja kehittymistarpeensa.

Vanhemmat ovat lapsen tärkeimmät kasvattajat. Päivähoidon tehtävä on tukea perheitä lastensa kasvatustehtävässä. Huomioimme mahdollisuuksiemme mukaan perheiden tarpeita ja toiveita.

Lapsuus on ainutlaatuinen elämänvaihe, jonka tulee olla huolettoman onnellista ja turvallista aikaa. Lapsen tarve on tuntee olevansa rakastettu ja hyväksytty. Lapsuuteen kuuluvat leikki ja mielikuvitus. Lapsuus on jatkuvan oppimisen ja kehittymisen aikaa, jolloin identiteetti ja itsetunto vahvistuvat.

3 Lasten osallisuus toiminnassa

Päivähoidossa lapset ovat osallisia kykyjensä ja kiinnostuksensa mukaisilla tavoilla. Olemme kaikki sitoutuneita lasten osallisuuden edistämiseen ja ymmärrämme, kuinka lasten osallisuus vaikuttaa toimintaan ja työskentelyyn. Arjessa lapset kohtaavat päivittäin monenlaisia tilanteita ja asioita, jotka vaikuttavat heidän ajatuksiinsa, kokemuksiinsa ja toimintaansa.

Pienten lasten osallisuus alkaa siitä, että lasta autetaan ja opetetaan tunnistamaan ja nimeämään omia tunteitaan, mielipiteitään ja kokemuksiaan sekä tekemään hänelle itselleen ja yhteisölleen sopivia valintoja, esimerkiksi leikkien, välineiden tai toimintatapojen suhteen.

Kuuntelemme lapsia ja tartumme hetkiin, joista voi kasvaa aitoa osallistumista. Me aikuiset olemme osallistumisen mahdollistajia ja tuemme lasta. Kohtelemme lapsia yhdenvertaisina siten, että jokainen lapsi huomioidaan.

Lapsi oppii näkemään itsensä ryhmänsä yhtenä jäsenenä. Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne vahvistuvat. Osallistumisen kokemus estää ulkopuolisuuden tunnetta ja turhautumista. Lasten osallistaminen ja osallistuminen ovat joskus hitaita prosesseja. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme jatkuvasti.

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja päivähoidon kasvattajien tietoista toimintaa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Tavoitteenamme on luoda avoin ja keskusteleva ilmapiiri vanhempien ja päivähoidon kasvattajien välille. Luottamuksellinen suhde vanhempien kanssa luo edellytykset lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kumppanuudessa yhdistyvät vanhempien tuntemus omasta lapsestaan ja päivähoidon kasvattajien ammatillinen tieto ja taito lapsen toimimisesta useampien ja erilaisten lasten kanssa.

Toivotamme niin lapset kuin vanhemmat tervetulleiksi päivähoitopaikkaan. Lapsiryhmään tutustumiseen varataan riittävästi aikaa. Ennen päivähoidon alkamista sovimme keskusteluajan, jossa saamme huoltajilta tietoa lapsen arjesta, osaamisesta, tavoista ja tottumuksista. Samalla huoltajilla on mahdollisuus kertoa lapsen päivähoidon alkamiseen liittyvistä tunteista, iloista ja huolista. Eri äidinkielisten lasten huoltajien kanssa keskustelemme lisäksi lapsen suomen kielen taidoista. Huoltajien kanssa teemme lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (vasu). Vasu-keskustelussa kirjaamme tietoja lapsesta, vanhempien toiveista ja odotuksista päivähoidosta. Lisäksi sovimme yhteiset tavoitteet lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Vasu-keskustelu käydään kaikkien perheiden kanssa vähintään kerran vuodessa, mutta yhteistä sopimusta tarkistamme ja arvioimme vanhempien kanssa tarpeen mukaan.

Kasvatuskumppanuuden hengessä kerromme avoimesti huoltajille lapsen päivästä. Päivittäin on mahdollisuus keskustella vanhempien kanssa päivähoidon toiminnasta ja lapsen päivän sujumisesta. Tarvittaessa järjestämme vanhempainiltoja, joissa keskustelemme vanhempien odotuksista, kasvatuskäsityksistä ja päivähoidon ajankohtaisista asioista. Vanhemmat ovat tervetulleita viettämään päivää kanssamme sekä

osallistumaan mahdollisiin retkiin ja juhliin. Vanhempien ja lasten osallisuutta päivähoidon arjessa kehitämme koko ajan. Vanhempien osallisuus lapsensa päivähoidon arkeen lähtee toimivasta vuorovaikutuksesta varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa. Hyvät, luottamukselliset suhteet ovat perusta sille, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi hoitopäivän aikana.

Tiedotamme vanhempia päivähoidon toiminnasta. Laadimme lapsiryhmämme toiminnasta suunnitelman toimikauden ja toimintakertomuksen toimintakauden päätyttyä. Toimintakertomuksessa arvioimme, kuinka hyvin tavoitteet ovat toteutuneet. Vanhemmilta tulevan asiakaspalautteen käsittelemme aina. Palautteen pohjalta arvioimme ja kehitämme toimintaamme. Kasvunkansio on yksi työväline lapselle, vanhemmille ja kasvattajille. Kansioon keräämme lapsen kertomia asioita, haastatteluja, oppimiskokemuksia, piirustuksia, maalauksia, valokuvia.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Tehtävämme on luoda kaikille lapsille osallistumisen mahdollisuuksia jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa ja edistää yhteisöllisyyttä. Kieli on ajattelun edellytys ja väline, jota tarvitaan toimimisessa muiden kanssa. Edistämme kielen harjaantumista käyttämällä kuvia, pienryhmätoiminnalla ja lapsilähtöisellä toiminnalla.

Kannustamme lasta ilmaisuun. Kuuntelemme, mitä asiaa lapsella on. Lapsen viestintätaidoissa otamme huomioon ikätason ja kielellisen kehityksen tason. Tarvittaessa vältämme pitkiä lauseita ja liian vaikeita sanoja. Sanoitamme tekemisiä ja toimintoja paljon, puhumme ystävällisellä äänellä lapsen ymmärtämisen mukaisesti. Siirtymätilanteissa (esimerkiksi mennessämme sisälle tai ulos sekä toiminnasta toiseen siirtymisessä) annamme selkeitä ohjeita sekä annamme lapselle aikaa ja huomiota, jotta lapsi ymmärtää, mitä seuraavaksi tapahtuu päivähoitopäivän aikana. Vuorovaikutuksessa tärkeitä ovat myös ilmeet ja eleet. Päiväjärjestystä, tavaroita ja tunteita esittävät kuvat ovat meillä jokapäiväisessä käytössä.

Luomme tilaa lastenväliselle vuorovaikutukselle. Autamme lasta leikkipaikan ja leikkikaverien löytämisessä. Rohkaisemme arkoja lapsia tukemalla ja antamalla mallia leikkimisestä. Tuemme lasten uskallusta aloitteisiin ja toisten kanssa toimimisen perustelutaitoja ja ristiriitatilanteiden ratkaisemista keskustelemalla.

Laulu- ja satutuokioissa lasten päättely- ja ymmärrystaidot kehittyvät. Lastenkirjallisuus, erityisesti kuvakirjat, ovat tärkeitä kaikkien lasten kielellisen kehityksen, sanavaraston, myönteisen minäkuvan sekä vuorovaikutustaitojen kehittymisessä. Kuullun ymmärtäminen sekä yksinkertaiset kysymykset ohjaavat lasta tekemään päätelmiä ja auttavat osallistumaan keskusteluun.

Laulujen ja tarinoiden esittäminen lisäävät yhdessä toimimisen taitoja. Piristämme arkea myös pöytä- ja nukketatteriesityksillä, dramatisoinnilla sekä laululeikeillä.

Kieli on vuorovaikutuksen perusta. Lapsille kielen oppimisessa on tärkeää, että me puhumme lyhyitä lauseita, toistamme sanoja ja olemme lähellä, jotta lapset tuntevat olonsa turvalliseksi. Meillä on hoidossa lapsia useista eri kulttuureista.

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lapset luovat päivähoitopaikan kulttuurin aikuisten ohjauksessa ja valvonnassa. Olemme itse hyvänä mallina lasten kanssa toimiessamme. Aikuisten välinen sosiaalinen kanssakäyminen heijastuu koko lasten kulttuuriyhteisöön. Yhteisössämme muistamme hyvät käytöstavat, toisten huomioon, kohteliaisuuden ja kunnioituksen kaikkia ihmisiä kohtaan. Tällä tavalla toimiessamme meidän aikuisten arvostava ja kuunteleva malli vuorovaikutuksessa välittyy myös lapsille.

Lapsen hoitopaikka on yhteisö, johon lapset kokevat kuuluvansa tunteineen ja omana itsenään, jossa jokainen yhteisön jäsen on arvokas, ainutlaatuinen ja hyväksytty. Rohkaisemme ja kannustamme lapsia ilmaistamaan itseään, toiveitaan ja kertomaan ideoistaan. Haluamme työstää ja toteuttaa lasten ideoita ja toiveita yhdessä.

Kasvattajat luovat turvallisen ilmapiirin ja tunneilmaston, jossa toisten auttaminen ja huomioiminen ovat tärkeitä. Lasten osallisuus näkyy myös yhteisessä suunnittelussa mm. toiminnan ideoinnissa ja toimintatapojen luomisessa. Yhdessä tekeminen luo me-henkeä.

Toimimme erilaisissa tilanteissa isompana ryhmänä, pienryhmänä tai lapsen kanssa kahden. Päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa pienryhmätoiminta koostuu 4-10 lapsen ryhmässä, toiminnasta ja lapsen iästä riippuen. Perhepäivähoidossa lapsia on luonnollisesti enintään neljä. Pienryhmätoiminta tuo joustavuutta lapsen päivähoitopäivään. Lapsen yksilölliset tarpeet ja temperamentti, osallisuus ja oppimistyyli pystytään huomioimaan paremmin. Pienryhmätoiminta ja joustava päivärytmi auttavat myös kiireettömän ilmapiirin luomisessa. Toimiminen pienemmissä ryhmissä lisää turvallisuutta ja siirtymätilanteet sujuvat helpommin. Leikki- ja toimintarauha voidaan turvata paremmin, kun lapset toimivat eri tiloissa. Toimintaympäristömme on turvallinen ja lapsen tarpeet huomioiva.

Päiväkodissa lapsen siirtyessä toiseen ryhmän, huomioimme olemassa olevia kaverisuhteita tulevassa ryhmässä mahdollisuuksien mukaan. Lapset saavat tutustua ryhmänsä kasvattajiin ja toisiin lapsiin. Vertaistuen merkitys ryhmässä on suuri, kun ryhmässä jo olevat lapset ohjaavat ja tukevat uusia tulokkaita esimerkiksi ryhmän toimintatapoihin. Vertaisryhmässä vuorovaikutustilanteissa leikeissä lapset oppivat yhdessä, toisten kanssa ja toisiltaan. Kasvattaja tukee lapsia keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa ja huolehtii, ettei kukaan jää toiminnan ulkopuolelle. Lapset tutustuvat toisiinsa yli ryhmärajojen esimerkiksi ulkoillen yhteisellä pihalla ja leikeissä. Lasten ystävyysuhteita tuetaan yli ryhmärajojen.

Varhaiskasvatusikäisten lasten sosiaaliset taidot ovat vasta kehittymässä. Opetamme lapsille keinoja, joiden avulla tulee toimeen muiden ihmisten kanssa, kuten tervehtiminen, kiittäminen, ystävällinen puhetapa, toisten auttaminen, asettuminen toisen ihmisen asemaan, kykyä empatiaan ja yhteistä vastuun kantamista muiden hyvinvoinnista.

Lasten kesken syntyy välillä ristiriitoja ja joskus voi esiintyä jopa kiusaamista. Kiusaamista emme hyväksy missään muodossa. Kiusaamista ehkäistään luomalla turvallinen ilmapiiri. Säännöistä keskustellaan yhdessä lasten kanssa ja tehdään sopimuksia. Lapset opettelevat aikuisen ohjauksessa kunnioittamaan toisiaan ja olemaan hyvä kaveri. Puutomme epäasialliseen käytökseen ja lasten sopimattomiin puheisiin. Tarkkailemme lasten välisiä vuorovaikutustilanteita ja arvioi tilannekohtaisesti, onko lasten välinen vuorovaikutus leikkilistä vai häiritsevää toimintaa. Jokaiseen kiusaamistilanteeseen puutomme heti, keskustelemme asiaomaisten lasten kanssa ja myöhemmin vanhempien kanssa. Kasvattaja keskustele lasten kanssa ja opastaa lasta asialliseen ja toivottuun käyttäytymiseen. Tarvittaessa järjestämme asiasta kokouksen perheen kanssa.

5.3 Hoitopäivän kulku ja lapsen opastaminen omatoimisuuteen

Lapsen hoitopäivä muodostuu erilaisista arkeen liittyvistä tilanteista, jotka ovat selkeän ja tarvittaessa joustavan päivärytmin perusta. Joka päivä toistuvat toiminnot (struktuurit) luovat lapselle turvallisuuden tunteen tapahtumien jatkuvuudesta. Päivähoidossa lapsen päivä koostuu ulkoilusta, perushoitotilanteista, levestä, ohjatusta toiminnasta ja leikistä. Lapsen ikä ja kehitys sekä henkilökohtainen elämänrytmi vaikuttavat lapsen arjen kulkuun, esimerkiksi unen tarve. Säännöllisyys päivän kulussa tuo ennakoitavuutta lasten elämään ja vähentää lapsen turvattomuutta ja levottomuutta. Lapset tietävät, mitä seuraavaksi tehdään. Tarvittaessa päivänkulkua jäsentävät kuvat tukevat lasta omatoimisuutta ja oman toiminnan säätelyä. Kuvia

katsomalla lapsen on helppo seurata hoitopäivän etenemistä. Kuvia käytämme apuna myös päivittäisissä tilanteissa kuten pukemisessa, siirtyessä tilanteesta toiseen, liikuntatuokioissa ja ruokailussa. Selkeät rakenteet (päivärytmi) auttavat lasta hoitopäivän etenemisessä.

Meillä on selkeä päiväohjelma, joka toistuu lähes samana joka päivä. Aamulla toivotamme lapset tervetulleiksi, kun he saapuvat päivähoitopaikkaan. Aamupala on kello kahdeksan aikaan. Sen jälkeen toimimme sisätiloissa tai ulkona. Ulkoilemme aamu- ja iltapäivällä. Noin kello yksitoista on lounasaika. Päivälevon jälkeen on noin kello kaksi iltapäivällä on välipalatarjoilu, jonka jälkeen lapsilla on jälleen aikaa si- ja ulkotoimintoihin ja leikkiin.

Kannustamme lapsia omatoimisuuteen kaikessa toiminnassa heidän kykyjensä mukaan. Opetamme lapsille omatoimisuutta antamalla heille riittävästi aikaa päivän eri toiminnoissa, esimerkiksi pukemistilanteissa. Päivän eri toiminnoissa lapsen aktiivinen oppiminen mahdollistuu. Tiiviissä vuorovaikutuksessa herkeistymme lapsen luontaiselle uteliaisuudelle ja tiedonjanoille. Yhdessä lapsen kanssa voimme pohtia ja jakaa elämän ihmeitä.

5.4 Lasten leikki

Leikki on keskeisin lapsen kehitystä ja oppimista tukeva toimintamuoto. Leikissä lapsi oppii, ratkaisee ongelmia, keksii, kokeilee, oivaltaa ja toimii luovasti. Leikki kehittää lapsen ajattelua ja samalla hän käsittelee tunteitaan ja kokemaansa. Leikissä lapset jäljittelevät ja luovat uutta. Meidän vastuulla on huolehtia siitä, että lapsilla on aikaa ja rauhaa monipuoliseen leikkiin. Aikuinen ohjaa tarvittaessa lasten leikkiä, osallistuu siihen rikastuttaen ja vieden leikkiä eteenpäin. Lasten leikkiä havainnoimalla saamme arvokasta tietoa lap-

sen kehityksestä. Monelle lapselle leikki on tärkeä väline suomen kielen oppimiseen. Leikki yhdistää eri kielitaustaisia ja eri-ikäisiä lapsia.

Pienissä ryhmissä toimiminen antaa lapsille paremman mahdollisuuden keskittyä leikkeihin. Leikkivälineet ovat lasten ulottuvilla ja kasvattaja ohjaa tilojen käytössä. Käytämme kuvakortteja lasten leikkien valinnassa. Niiden avulla lapset saavat valita mieleisensä leikin. Lelupäivinä lapsilla on mahdollisuus tuoda kodistaan itselleen tärkeä oma lelu, joka tuo uutta sisältöä leikkeihin. Pienille lapsille oma lelu on tunnelelu, joka sitoo hoitopäivän ja kodin yhteen. Metsäretkillä lapset saavat leikkiä luonnonmateriaaleilla ja saavat kosketuksen luontoon ja omaan ympäristöönsä.

Tämän materiaalin lähde on tuntematon. Kuvan idea on saatu tukholmalaisesta päiväkodista.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

8.9.2010

Kasvun kumppanit

1

5.5 Oppimistoimintojen järjestäminen

Lapsi on aina avoin oppimaan uutta. Oppiminen on yksilöllistä ja tapahtuu leikin, oivalluksen sekä elämyksellisen ja kokemuksellisen toiminnan ja mallioppimisen kautta. Vuorovaikutus aikuisten ja lasten kanssa edistää oppimista. Oppimisen tavoitteena on myönteinen oppimisasenne. Tuemme lasten oppimista sekä ohjaamme lasta tiedostamaan oma oppimisensa ja autamme havaitsemaan sen, että lapsi voi itse vaikuttaa onnistumiseensa oppimisessa. Lähtökohtana voi olla lapsen elinympäristöön läheisesti liittyvät ilmiöt ja tapahtumat sekä niistä saadut kokemukset.

Luomme lapsille ympäristön, joka herättää uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota. Toiminta pienemmissä ryhmissä mahdollistaa lapsille avoimen, rohkean ja kiireettömän ilmapiirin. Lasten saatavilla on ikätasoon soveltuvia leikkivälineitä. Vanhemmille lapsille käytössämme on leikkikartta, joka auttaa heitä löytämään oman leikin.

Lapsille ominaiset tavat oppia ja toimia ovat liikkuminen, tutkiminen, leikki ja taiteellinen kokemus ja ilmaileminen. Kaikkia niitä käytämme toiminnassamme.

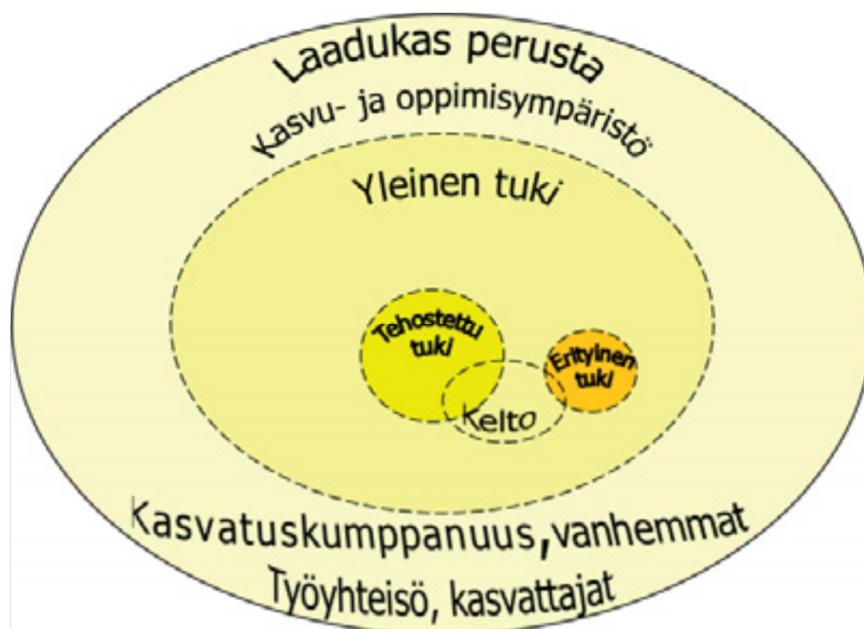
Meillä on tärkeä rooli lasten oppimisen tukena. Autamme lasta viemään leikkiä eteenpäin ja tarjoamme muun muassa uusia materiaaleja tai leikkivälineitä ja osallistumalla rikastutamme lasten leikkiä. Käsittelemme ajankohtaisia asioita lasten kanssa päivittäisissä keskusteluissa.

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

Me kaikki ihmiset olemme erilaisia omine vahvuuksinemme ja tuen tarpeinemme. Päivähoidossa vastaamme perheen ja lapsen tarpeisiin yhteistyössä muiden varhaiskasvatusverkostoon kuuluvien henkilöiden kanssa. Yhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto), varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku), neuvolan terveydenhoitajat, toimintaterapeutit, puheterapeutit, lastensuojelun työntekijät ja koulujen opettajat. Moninaisuus varhaiskasvatuksessa koostuu erilaisista perhetaustoista, kulttuureista ja lasten eriasteisesta tuen tarpeesta.

Moninaisuus rikastuttaa sosiaalista pääomaamme. Päivähoidossa lapsi kasvaa monikulttuuriseen yhteisöön, koska lapset tulevat eri kieli- ja kulttuuritaustoista. Tiiviissä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa opitaan hyväksymään erilaisuutta ja tapoja toimia eri tavalla. Arvostavassa vuorovaikutuksessa lasten keskinäisiä suhteita tuetaan, lasten osallisuus huomioidaan ja heidän itsetuntoaan vahvistetaan. Kohtelemme kaikkia lapsia ja perheitä tasa-arvoisesti ja tarjoamme lapsille yhtäläiset mahdollisuudet toimia ja ilmaista itseään.

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Jos vanhemmilla tai päivähoiton kasvattajilla herää huoli lapsen kasvun, kehityksen tai oppimiseen liittyvissä asioissa, keskustelemme yhdessä asiasta ja tarvittaessa otamme perheen kanssa sopien yhteyttä konsultoivaan erityislastentarhanopettajaan (kelto). Yhdessä mietimme lapsen tarvitsemaa tukea, laadimme

suunnitelman, toteutamme suunnitelmaa ja arvioimme tuen vaikutusta. Lapsen tuen tulisi olla oikea-aikaista, joustavaa ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa, tilapäistä tai jatkuvaa.

Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa jaotellaan kasvun- ja oppimisen yleiseksi, tehostetuksi tai erityiseksi tueksi. Tuen lähtökohtana on vanhempien kanssa yhdessä sovitut tavoitteet, jotka tukevat lapsen kokonaisvaltaista kasvua. Koko ajan huomioidaan lapsen vahvuudet, persoonallisuus ja oppimis- ja kehitystarpeet. Havainnoimalla lasta päivähoitossa keräämme tietoa lapsen tarpeista ja kiinnostuksen kohteista. Lapsesta saadaan tietoa yhteistyökumppaneilta, esimerkiksi lapsen vuotuisista neuvolan terveystarkastuksista. Jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä vanhempien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma, johon kasvun ja oppimisen tuen tarvitsevalle lapselle kirjataan tuen tarpeet ja menetelmät.

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja(kelto)tukee ja ohjaa meitä työssämme pedagogisten tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa ja seuraamisessa. Hän tekee yhteistyötä myös vanhempien kanssa. Lapsiryhmässä lastentarhanopettaja vastaa suunnitelman laadinnasta, toteutuksesta ja arvioinnista yhdessä muiden kasvattajien ja vanhempien ja kelton kanssa. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa muiden asiantuntijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa, jotta kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen ja kuntoutus mahdollistuu. Tavoitteena on hyvinvoiva lapsi.

Kun lapsen tuen tarve havaitaan, kasvattajat kiinnittävät huomiota tapaansa toimia ja ohjata lasta, varhaiskasvatuksessa käytettäviin menetelmiin sekä suunnitelmalliseen kasvu- ja oppimisympäristön muokkaamiseen. Tarkkailemme ja arvioimme muiden muassa päivä- ja viikkojärjestyksen strukturointia, pienryhmätoimintaa sekä esimerkiksi puhetta tukevia ja korvaavia keinoja. Vantaan yleisen tuen valikko toimii yleisen tuen pedagogisen toiminnan ja arvioinnin välineenä. Tukimuotoja määriteltäessä tulee huomioida kunkin lapsen persoonallisuuden piirteet, oppimistyyli sekä kieli- ja kulttuuritausta. Tärkeää on turvata lapsen kehityksen suotuisa kasvun ja oppimisen polku, oppiminen ja tukitoimien jatkuvuus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen.

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Vantaalla varhaiskasvatuksessa lapset saavat kasvaa monikulttuurisessa yhteisössä. Lasten ja henkilöstön erilaiset kulttuuritaustat tuovat monimuotoisuutta päivähoiton arkeen. Lapsella tulee olla mahdollisuus kasvaa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Arvostamme ja teemme lapsille tuetuksi eri maiden kulttuureja, koska se on tärkeää lasten identiteetin kehitykselle. Lapsen kasvua monikulttuurisuuteen tuetaan vanhempien ja kasvattajien vastavuoroisen, luottamuksellisen ja toisiaan kunnioittavan kumppanuuden kautta. Keskustelemme ja kerromme vanhempien kanssa suomalaisen kasvatuksen ja opetuksen tavoitteista ja periaatteista. Esim. sukupuolten asema vaihtelee eri kulttuureissa, mutta meillä varhaiskasvatuksessa lähtökohtana on eri sukupuolten välinen tasa-arvoisuus.

OMA ÄIDINKIELI JA SUOMI TOISENA KIELENÄ

Hoitopäivän aikana eri kieli- ja kulttuuritaustaisilla lapsilla mahdollisuus oppia suomenkieltä. Käytämme paljon erilaisia kuvia, joiden avulla kaikki lapset pystyvät jäsentämään päivän kulkua. Leikkikartat ja kuvalliset käyttäytymisohjeet ovat avuksi lapsen oman toiminnan ohjauksessa. Lapsi tarvitsee lisäksi järjestelmällistä ohjausta kielen oppimiseen ja käyttämiseen. Toimintatapamme ovat toimiminen pienryhmissä, vuorovaikutusleikit, kuvakirjat ja dramatisoinnit, jotka edistävät lapsen kielen kehitystä.

EETTINEN-, USKONTO- JA KATSOMUSKASVATUS

Päivittäisten tapahtumien yhteydessä voimme luontevasti käsitellä tasa-arvon, kunnioituksen ja oikeudenmukaisuuden kysymyksiä. Erilaisten tilanteiden yhteydessä pohdimme lasten kanssa, mikä on oikein ja väärin. Tuemme lapsen hyvän itsetunnon kehittymistä ja sosiaalisten taitojen oppimista. Eettinen kasvatus sisältyy kaikkeen toimintaan.

Vietämme päivähoitossa suomalaiseen perinteeseen liittyviä juhlia, esimerkiksi joulua ja pääsiäistä. Perheet päättävät, mihin tapahtumiin heidän lapsensa saavat osallistua.

Kasvatuskumppanuuteen kuuluu keskustelu lapsen vanhempien kanssa perheen vakaumuksesta ja lapsen uskontokasvatuksen sisällöstä. Vantaalla varhaiskasvatuksen uskontokasvatus ei ole tunnustuksellista.

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Opettelemme ympäristövastuullista toimintaa ja kestävän kehityksen elämänasennetta yhdessä toimien. Metsäretkillä lapset tutustuvat lähiympäristöön ja oppivat samalla nauttimaan ja rauhoittumaan luonnossa. Luonnossa liikkuminen tukee hyvinvointia. Teemme pieniä ekotekoja, esimerkiksi käytämme vettä ja energiaa säästeliäästi, tutustumme kierrätykseen ja jätteiden lajitteluun, askartelemme myös luonnon- ja kierrätysmateriaaleista. Lapset saavat ymmärrystä oman toimintansa vaikutuksista ympäristöön. Kierrätämme leluja lapsiryhmissä, paperi ja pahvi lajitellaan ja mahdollinen ruuanjäte laitetaan biojäteastioihin. Järjestämme siivoustalkoita syksyisin ja pidämme yhdessä hyvää huolta hoitopaikan tiloista. Hankinnoissa suosimme kestävää laatua. Sisätiloissa lapsi pääsee lähemmäksi luontoa avoimen ikkunanäkymän, kuvien, taulujen, julisteiden ja viherkasvien myötä. Lasten kanssa tehdään retkiä lähialueiden leikkipuistoihin, liikuntakentille ja metsiin.

KaatISRäppi (sanat Tiina Väärämäki)

Tiedän mäen haisevan - se pilaa koko maiseman

Se kaatopaikka kurja on - sen kasvu liian hurja on

Sinne roskat ajetaan - ja mäki kasvaa aina vaan

Me roskan syntyyn puututaan - ja säästäväisiks muututaan

Voi roskat muuttaa mullaksi - tai vaikka pahvirullaksi

Kun roskaa syntyy vähemmän - jää meille tilaa enemmän.

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Vantaalla

Vantaan varhaiskasvatuspalveluita käyttävät perheet, joiden lapsia on hoidossa päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Päivähoito voi olla osa- tai kokopäiväistä.

Lisäksi varhaiskasvatuksessa on muita perheille ja lapsille tarkoitettuja palveluita:

HOITOAPUPALVELU

Koivukylän alueella, Ulrikan päiväkodissa, on hoitoapupalvelupiste, lempinimeltään Happi. Siellä koulutettu henkilökunta järjestää turvallista ja virikkeellistä toimintaa kotihoidossa oleville päivähoitoikäisille lapsille. Vanhemmat voivat varata sieltä hoitopaikan muun muassa vanhemman asioiden hoitamisen ajaksi. Hoitopäivän pituus voi olla enintään 7 tuntia klo 7.30-15.30 välillä. Hoidon voi varata enintään neljänä päivänä kuukaudessa. Lasten hoitoapupalvelun hoitopaikka ei estä vanhempaa saamasta kotihoidon tukea.

ESIOPETUS

Esiopetusikäisten lasten vaihtelevasta määrästä johtuen Rautkallion päiväkodissa ei ole joka vuosi esiopetusta. Silloin perheitä ohjataan hakemaan lapselle esiopetuspaikkaa alueemme niihin päiväkoteihin, joissa esiopetusta järjestetään.

AVOIN PÄIVÄKOTI

Koivukylän alueella avoin päiväkotitoiminta toimii Rautpihan päiväkodin tiloissa. Päivittäinen toiminta-aika on klo 9.00-16.00. Toiminta on suunnattu alle kouluikäisille lapsille ja heitä kotona hoitaville vanhemmille tai hoitajille. Toiminta on maksutonta. Ennakkoilmoittautumista ei tarvitse tehdä.

Avoimen päiväkodin toiminta perustuu aktiiviseen yhdessäoloon, jossa vanhemmat huolehtivat lapsistaan. Toiminnan sisältö muotoutuu vanhempien esittämien toiveiden pohjalta henkilökunnan kanssa yhdessä toteuttaen. Toiminta sisältää vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä sekä esimerkiksi taito- ja taideaiheita, musiikkia, liikuntaa ja retkiä. Paikan päällä on nähtävillä tarkempi viikko- ja kuukausiohjelma siitä, mitä kulloinkin avoimen päiväkodin ohjelmassa on luvassa. Vanhemmilla on myös mahdollisuus saada tukea ja keskustella kasvatuksesta, lapsen kehityksestä ja lapsiperheen arjesta.

KERHOTOIMINTA

Havukosken alueella kerhot toimivat osana RAUTPIHAN päiväkodin toimintaa, osoitteessa Sauvatie 4-6.

Kerhotoiminta on osa vantaalaista varhaiskasvatusta. Kerhot noudattavat koulujen toiminta-aikoja ja ovat perheille maksuttomia. Kerhoihin voi hakea ympäri vuoden päivähoitohakemuksella. Toimintaa ohjaa lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan lapsen ikä ja keskeisimmät toiminnot, joita lapsi harjoittelee. Tärkeintä on antaa lapselle kokemus, että hän pärjää ryhmässä ja saa onnistumisen ja oppimisen iloa kaikessa toiminnassaan. Toiminta on monipuolista. Siellä askarrellaan, piirretään, maalataan, liikutaan, pelataan, lauletaan, soitetaan, loruillaan, satuillaan, ulkoillaan sekä tehdään lähialueelle retkiä päiväohjelman mukaisesti. Osa kerhon toiminnoista toteutetaan pienemmissä ryhmissä ja välillä kaikki lapset osallistuvat tekemisiin koko ryhmänä. Leikki on lapselle tärkeä taito ja oppimisen mahdollistaja, siksi leikille varataan kerhossa aina aikaa. Kerhoissa tarjotaan lapsille positiivisia ja monipuolisia kokemuksia sekä mahdollisuuden toimia toisten lasten kanssa ryhmässä. Kerhotilat sijaitsevat lähellä metsää. Eri vuodenaikoina luontoretkillä havainnoidaan luonnossa tapahtuvia muutoksia. Toiminnan pohjana onkin innostus vaihtuvista vuodenaajoista lauluineen, loruineen ja askarteluineen.

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, joka liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen. Varhaiskasvatuksen ja siihen sisältyvän esiopetuksen lähtökohtana on lapsuuden vaaliminen ja arvostaminen. Lapselle ei aseteta oppimiseen liittyviä tavoitteita, vaan esiopetusvuoden aikana lapselle tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia omaksua, opetella ja harjoitella perustietoja, taitoja ja -valmiuksia. Se on kuin silta varhaiskasvatuksesta kouluun.

Toimintatilat järjestetään siten, että lapsi kykenee hahmottamaan toimintaympäristönsä ja voi aktiivisesti harjoitella erilaisia taitoja. Monipuoliset välineet ja materiaalit innostavat tutkimaan ja leikkimään. Toiminnassa pyrimme jatkuvaan vuorovaikutukseen lasten ja kasvattajan välillä: kohtaamme lapset yksilöinä, kuuntelemme, kunnioitamme ja kannustamme. Kasvattajat ovat sopineet ryhmän selkeistä ja johdonmukaisista säännöistä ja toimintatavoista. Pidämme huolta siitä, että leikille jää riittävästi aikaa jokaisena esiopetuspäivänä.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Leikin kautta oppiminen vahvistaa lapsen oppimisen iloa ja myönteisen minäkuvan kehittymistä. Harjoittelemme yhteiselämän pelisääntöjä, pohdimme oikean ja väärän merkitystä arkipäivän tilanteissa, kasvatamme hyviä tapoja. Oppimisen keskeinen osa on kokemusten ja tietojen käsittely vuorovaikutuksessa aikuisten ja lasten kanssa. Teemakokonaisuuksien valinnassa pyrimme löytämään lapsille merkityksellisiä asioita ottamalla heidät mukaan asiakokonaisuuksien suunnitteluun. Tuemme lasten kehittyvää oppimismotivaatiota tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja asettamaan oppimistavoitteita ottamalla huomioon jokaisen lapsen kehittymismahdollisuuksia.

Esiopetus on jatkumo varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa, jossa hoito, kasvatusta ja opetus nivoutuvat toisiinsa. Esiopetus pohjautuu opetuksen eheyttämiseen, jossa sisältöaluejako auttaa oppimisprosessia kokonaisuusluomisessa.

Pienryhmätoiminta on keskeinen pedagoginen menetelmä päivähoidossa ja esiopetuksessa. Esiopetuksessa pienryhmät eivät enää ole pysyviä. Lisäksi käytämme eri toiminnoissa ryhmäjäjestelyjä, jotka tukevat lapsen kasvua ja oppimista.

Esiopetuksessa otetaan huomioon monenlaiset oppijat ja oppimisen erilaiset lähtökohdat ja tavat sekä lapsen oma kulttuuritausta. Lapsen kasvun ja oppimisen tukemisen toteutamme sekä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisena että koko ryhmän dynamiikkaa huomioon ottaen. Lapsen havainnointi, tuen tarpeen arviointi, lapsen oppimissuunnitelma ja oppilashuolto toteutuvat kaikille esiopetuksessa oleville lapsille. Esiopetuksen aloitusvaiheessa laadimme yhteistyössä huoltajan ja lapsen kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman. Tiivis yhteistyö esiopetuksen kasvattajien, konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto), kielikoordinaattorin(kieku) ja muun varhaiskasvatuksen henkilöstön kesken on ratkaiseva lapsen kasvun ja oppimisen turvaamiseksi. Esiopetus muuttuu velvoittavaksi 1.8.2015.

5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Vantaalla suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämisvastuu on kolmella tulosalueella. Perusopetukseen valmistavaa opetusta(6-vuotiaille) järjestää varhaiskasvatuksen tulosalue (päiväkodit), oppivelvollisuusikäisille(7-16-vuotiaat) perusopetuksen tulosalue(koulut) ja oppivelvollisuusiän ylittäneille(17-24-vuotiaat) nuoris- ja aikuiskoulutuksen tulosalue.

6-vuotiaiden perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan päiväkotien esiopetusryhmissä, esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on osaltaan vahvistaa maahanmuuttajataustaisten perheiden lasten aktiivista osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja edistää heidän kotoutumistaan. Osallisuuteen sisältyy keskeisesti kuulumisen ja mukanaolemisen tunne. Osallisuus tukee oppimista, hyvinvointia sekä vastuulliseksi ja yhteiskunnan jäseneksi kasvamista.

Lapsen osallisuutta tuetaan hänen ikätasonsa edellyttämällä tavalla. Siihen kuuluu yhdessä toimimista. Osallisuus lähtee aina turvallisesta ryhmästä, jossa jokaisella on lupa ilmaista tunteitaan ja mielipiteitään. Lapsen oma paikka yhteisön jäsenenä luo tunteen kuuluvuudesta ja lisää lapsen itsetuntoa.

Valmistavaan opetukseen osallistuvat lapset toimivat omassa esiopetusta antavassa ryhmässään. Lapsen osallistumisella esiopetukseen edistetään lapsen suomen kielen oppimista, esiopetuksen sisältöjen omaksumista ja ystävyyssuhteiden muodostumista sekä annetaan tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten.

Valmistavan opetuksen lapsikohtaisista järjestelyistä sovitaan Lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmassa, joka laaditaan yhteistyössä päiväkodin kasvattajan ja lapsen vanhempien kanssa.

Vantaalla suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestämistä koskevat periaatteet ovat 1.8.2014 alkaen:

6-vuotiaiden lasten valmistavaa opetusta annetaan yhteensä 935-950 tuntia vuodessa esiopetuksen työpäivinä. 6-vuotiaiden lasten valmistavaa opetusta annetaan vähintään 13 lapsen kunnallisessa esiopetusryhmässä.

Valmistavaa opetusta järjestetään esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä. Mikäli lapsi on ainoastaan maksuttomassa 6-vuotiaiden lasten valmistavassa opetuksessa, viidennen tunnin opetus toteutetaan ennen ja/tai jälkeen esiopetusajan. Mikä lapsi on valmistavan opetuksen lisäksi päivähoidossa, viidennen tunnin opetus toteutetaan esiopetuksen ulkopuolella, päivähoitoajan puitteissa.

5.8.3 Perhepäivähoidon järjestäminen

Leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja tutkiminen ovat lapsen tapa oppia. Perhepäivähoidossa tarjoamme lapsille päivittäin monipuolista toimintaa lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden.

Lapset taidot kehittyvät toisten lasten kanssa. Yhteiset leikit kehittyvät jo pienellä lapsella, kun hänellä on mahdollisuus seurata isompien leikkejä ja toimintaa. Perhepäivähoidossa hyvä vuorovaikutus on kaiken toiminnan ydin. Lapsella on oma hoitopäivän ajan sama hoitaja, joka ohjaa lasta toimimaan ryhmän kaikissa toiminnoissa.

Perhepäivähoidon varahoito

Jokaiselle perhepäivähoidon lapselle on määritelty sijaishoitoryhmä jossain päiväkodissa. Lapsi menee sijaishoitoon, kun hoitaja on vuosilomalla, sairauslomalla, työtuntien tasausvapaalla tai koulutuksessa. Vanhempien on hyvä käydä lapsen kanssa tutustumassa sijaishoitopaikkaan ennen sijaishoidontarvetta. Hoitaja ilmoittaa päiväkotiin lapsen hoidontarpeen.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Työntekijöinä olemme vastuussa työyhteisömme yhteishengestä, ammatillisesta kehittämisestä sekä omasta ja toistemme jaksamisesta. Näytämme esimerkillämme hyvää mallia lapsille toista arvostavasta, kunnioittavasta, huomioonottavasta käytöksestä ja rakentavasta vuorovaikutuksesta. Tiedostamme lapsen hoitopaikan kokonaisvaltaisena kasvu- ja oppimisympäristönä. Käymme avointa keskustelua ja luomme yhteiset rakenteet toiminnalle, jota arvioimme ja kehitämme jatkuvasti. Kerran vuodessa on päivähoiton työntekijöiden koulutus-, kehittämis- ja arviointipäivä, joka on päivähoiton muuten järjestäville maksuton.

Säännöllisissä kokouksissamme käsittelemme toiminnastamme tullutta palautetta, tiedotamme toisiamme tärkeistä toimintaan liittyvistä asioista ja tapahtumista sekä arvioimme ja suunnittelemme pedagogista toimintaamme.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Vanhemmat ovat tärkeimmät kasvatuskumppanimme ja heidän suostumuksellaan olemme yhteydessä yhteistyötahoihin.

Yhteistyökumppaneitamme ovat mm. lasten neuvola, konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto), kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku), puheterapeutit, fysioterapeutit, ravintoterapeutit, perheneuvola, psykologit, lasten- ja nuorten sairaala, lastensuojelu ja muut lasta tutkivat ja lapsen asioita hoitavat tahot.

Meillä on Vantaalla yhteisesti sovitut yhteistyökäytännöt lastensuojelun, perhetyön, perheneuvolan, kotipalvelun ja muiden sosiaalitoimenpalveluiden kanssa.

Lasten vanhemmat voivat hakeutua perheneuvolaan lapsen kasvua ja kehitystä koskevien kysymysten vuoksi sekä perheessä esiintyvien tilanteiden selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden kanssa käytämme keskusteluissa apunamme tulkkipalveluita.

Vanhempien, varhaiskasvatuksen ja neuvolan välinen kumppanuus tiivistyy lapsen täyttäessä neljä vuotta. 4-vuotiaat lapset kuuluvat valtakunnallisesti laajan hyvinvointitarkastuksen piiriin, joka toteutetaan Vantaalla Hyve-mallin mukaisesti. Varhaiskasvatuksen ja perheen välisiä varhaiskasvatuskeskusteluja hyödynnetään neuvolassa, jolloin tietoa siirretään huoltajien luvalla terveydenhoitajan ja lääkärin tekemiin tarkastuksiin. Tarkastuksen jälkeen saamme lapsen terveystarkastuksen havainnot päivähoitoon vanhempien luvalla.

Lähiseurakunnan kanssa toteutuvat vuosittaiset kevät- ja joulukirkkotapahtumat.

Koivukylän kirjastossa käymme lainamassa kirjoja ja joskus osallistumme siellä järjestettäviin elokuvaan tai muihin esityksiin.

Lähiympäristö tarjoaa monia muitakin mahdollisuuksia. Lapsiryhmät ovat tehneet retkiä paloasemalle, kierätykseskukseen ja lähialueen kauppoihin. Samalla on tutustuttu eri ammatteihin.

Päiväkodissa tarjoamme vuoden aikana useille opiskelijoille opiskeluun liittyvään työharjoitteluun. Meillä on työharjoittelijoita myös monista työllistymistä edistävästä oppilaitoksista.

Esi- ja alkuopetuksen välisellä yhteistyöllä pyritään lapsen joustavaan siirtymiseen esikoulusta kouluun. Vantaalla on käytössä yhtenäinen esi- ja alkuopetuksen tiedonsiirtomalli EsKo (esiopetuksesta kouluun)-

tiedonsiirtoprosessi. Sen tavoitteena on varmistaa tiedon välittyminen päiväkodista kouluun. EsKo – prosessissa päiväkodin esiopettaja havainnoi esiopetusryhmän lapsia ja kokoaa havainnot lasten taidoista, vahvuuksista ja tuen tarpeista. Tiedot siirtyvät koululle yhteistyössä vanhempien kanssa. Vuosittain sovimme Kytöpuiston koulun kanssa esiopetusikäisten lasten vierailuista kouluun. Toukokuussa on tietty päivä, jolloin vanhemmat menevät lapsensa kanssa tutustumaan tulevaan kouluun.

Opetussuunnitelman näkyväksi tekeminen vanhemmille on yksi keino varhaiskasvatuksen aseman vahvistamisessa yhteiskunnassa. Julkisuustyössä varhaiskasvatuksen henkilökunta nostaa esille omaa työtään niin vanhemmille, yhteistyökumppaneille ja päättäjille. Päiväkodinjohtaja on mukana monissa kehittämishankkeissa.

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Esiopetuksen hyvinvointityö (oppilashuolto) on osa varhaiskasvatuksessa toteutettavaa hyvinvointityötä. Hyvinvointityö on lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Hyvinvointityöllä tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus- ja varhaiskasvatusyhteisössä.

Esiopetuksen hyvinvointityöhön kuuluvat ennaltaehkäisevä yhteisöllinen hyvinvointityö sekä yksilökohtainen hyvinvointityö, joka sisältää neuvolan terveydenhoitopalvelut, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä tarvittaessa lasta varten koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän palvelut.

Hyvinvointityön tavoitteena on luoda esiopetukseen terveellinen ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Tehtävänä on edistää koko yhteisön hyvinvointia sekä vahvistaa ja tukea yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Ystävyyden linna

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

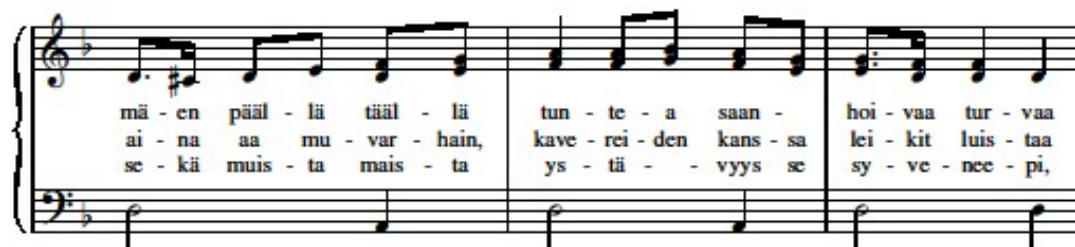
Rohkaisemme vanhempia antamaan palautetta toiminnastamme. Vanhempien kanssa viestinnässä on ajan tavoitteenamme luoda luottavainen suhde vanhempiin, että saamme aikaan avointa keskustelua vanhempien kanssa. Päiväkodissa, perhepäivähoidossa ja Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkodissa on säännölliset henkilökunnan kokoukset, joissa arvioimme, kehitämme ja suunnittelemme toimintaa lasten kanssa.

Päiväkotilaulu

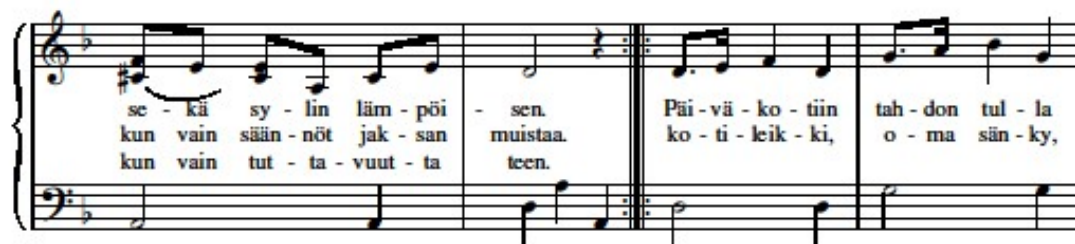
Sanat: Tuula Seppänen
Sävel: Kotiseutu Pohjolassa laulusta

1. On päi - vä - ko - ti mul - la tääl - lä Raut - - kal - li - os - sa
2. On päi - vä - ko - ti mul - la par - hain, tän - ne saa - - vun -
3. On las - ta tääl - lä mo - nen - lais - ta, Suo - - mes - - ta -

mä - en pääl - lä tääl - lä tun - te - a saan - hoi - vaa tur - vaa
ai - na aa mu - var - hain, kave - rei - den kans - sa lei - kit luis - taa
se - kä muis - ta mais - ta ys - tä - - vyys se sy - ve - nee - pi,

se - kä sy - lin läm - pöi - sen. Päi - vä - ko - tiin tah - don tul - la
kun vain sään - nöt jak - san muistaa. ko - ti - leik - ki, o - ma sän - ky,
kun vain tut - ta - vuut - ta teen.

tääl - lä on kaik - ki pai - kal - laan kaa - peis - saan. Jos - kus - tu - lee äi - ti mie - leen
au - tot ja nu - ket

kat - se kää - n - ty por - tin pie - leen, ja kun - port - ti a - vau - tuu - hy - myyn käy - pi pie - ni suu.

Vantaa

Sivistystoim, varhaiskasvatus

Rautkallion varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Rautkallion päiväkoti, Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti ja perhepäivähoito

Rautkallionkatu 5, 01360 Vantaa

p. 09 8392 4568